

REGIO

Regioverantwoordelijke: Mario Pauwels

 Artikels op de regiobladzijden (12-15) vallen onder V.U. ACW - Mario Pauwels, V.U. ACV - Marc Buysse en V.U. CM - Jean-Paul Corin
 Vragen over het regionaal nieuws: Visie Gent, Korenlei 20, 9000 Gent, visie.genteeklo@acw.be, tel. 09 269 96 69.

CM MIDDEN-VLAANDEREN STEUNT MUTUALISTISCHE INITIATIEVEN IN BURUNDI

“Startkapitaal is het grootste struikelblok”

CM MIDDEN-VLAANDEREN EN DE VZW PROJECTEN BURUNDI ZIJN AL 15 JAAR ACTIEF IN BURUNDI, EEN VAN DE ARMSTE LANDEN TER WERELD. SAMEN MET DE LOKALE BEVOLKING BOUWT CM ER EEN MUTUALISTISCHE BEWEGING OP: STRUCTURELE ORGANISATIES WAARBIJ DE LOKALE BEVOLKING MEE VERANTWOORDELIJKHEID DRAAGT VOOR DE INRICHTING VAN GEZONDHEIDSZORGEN IN HET LAND.

Op regelmatige basis bezoeken Marc Van Huffel (directielid CM Midden-Vlaanderen) en Jeannette De Jaegher, bezielers van dit project, de verschillende mutualistische bewegingen die er inmiddels uit de grond gestampt zijn. Daarbij nemen ze vaak heel wat geïnteresseerden uit België op sleeptouw.

Kathleen Maes was zo'n geïnteresseerde. In het dagelijkse leven is ze CM-medewerker, sinds 2010 reist ze jaarlijks af naar Burundi.

Kathleen: “Ik ging die eerste keer mee uit pure nieuwsgierigheid. En het was liefde op het eerste gezicht, hoewel we meteen in de moeilijke plaatselijke omstandigheden werden ondergedompeld. Bij het eerste bezoek was er een confronterend bezoek aan een gevangenis. De voorzieningen waren er echt heel primitief: 1600 gedetineerden in een gebouw voor 400, ik moest toen wel

even slikken. Toch had het Burundi-virus mij te pakken.”

Wat moeten we ons voorstellen bij een Burundese mutualiteit?

Kathleen: “De huidige mutualiteiten in Burundi lijken erg op de structuren zoals ze hier ooit zijn opgestart: een verzekeringsstelsel met een plaatselijke werking en een algemene vergadering, een voorzitter, regionale verantwoordelijken en vrijwilligers.

Er is een bijdrage die wordt betaald per gezin. Door in het systeem te stappen hebben mensen gevoelig minder kosten aan hun gezondheidszorgen. Het is overigens niet zo dat ze eerst betalen en vervolgens een terugbetaling krijgen. De mutualiteit betaalt 60% aan het gezondheidscentrum en de patiënt betaalt 40% bij de consultatie.”

Wat is er nodig om zo'n mutualiteit uit de grond te stampen?

Kathleen: “Het startkapitaal is het grote struikelblok. De dertig mutualiteiten die er nu zijn, werden opgestart in samenwerking met CM. De vzw is dus sterk afhankelijk van sponsoring en giften. De uitbouw van de mutualistische werking wordt ondersteund door CM Midden-Vlaanderen en de NGO Wereldsolidariteit. De terugbetaling van gezondheidszorgen wordt gefinancierd door de bijdrage van de leden.

De aanvullende diensten worden ondersteund door een samenwerking tussen CMV en Memisa en door de vzw Projecten Burundi.

Hiervoor heeft de vzw heel wat giften nodig. Die komen van particulieren, scholen, bedrijven, andere organisaties, gemeenten en ook van de Provincie Oost-Vlaanderen.

Jaarlijks organiseert de vzw activiteiten en informatieavonden en worden wenskaar-

ten, kalenders en souvenirs uit Burundi verkocht. Momenteel is de vzw bezig met de bouw van drie gezondheidscentra in Burundi. Daarvoor kiezen we de meest strategische locatie, zodat de mensen geen urenlang moeten lopen om een verple(e)g(st)er te zien.

Wij zijn er in geslaagd dat onze Burundese partner (de MUNASA = Mutualité National de Santé) nu een accreditering heeft om mutualiteiten op te starten over heel Burundi maar momenteel ontbreekt het grote kapitaal om volop te beginnen.”

Vergt het veel overtuigingskracht om de plaatselijke bevolking mee te krijgen in zo'n werking?

Kathleen: “Ja, want voor die mensen is het iedere keer een opgave om de bijdrage bij elkaar te krijgen. Maar ze blijven het doen omdat ze snel zien wat de winst is op het vlak van gezondheidszorgen. Eens ze overtuigd zijn, loopt de mond-aan-mondreclame en groeit de beweging vanzelf.

Zo komt er doorgaans heel veel volk af op de algemene vergaderingen. De financiële toestand wordt besproken, er wordt beslist welke groepsaankopen er kunnen gebeuren en welke ‘voordelen’ er worden opgenomen in de aanvullende verzekering. Aanvullende voordelen bij CM zijn bijvoorbeeld de geboortegeschenken of het sportvoordeel. Maar in Burundi kan het gaan om massaankoop van granen, leningen aan leden, microkredieten, of in een regio naaimachines voor het opstarten van een naaiatelier. Ook het geitjesproject is een goed voorbeeld van een aanvullend voordeel.”

Heeft zo'n buitenlandse tussenkomst niet snel iets betuttelends?

Kathleen: “Wat de vzw vooral niet doet, is sturen of controleren. Als een plaatselijke werking vraagt of het mogelijk is om naaimachines te krijgen, dan onderzoekt de vzw alle mogelijkheden om hen die te geven. De vzw zegt niet hoe ze die moeten gebruiken en wat ze ermee moeten doen, die beslissing ligt bij hen, het is hun verantwoordelijkheid. Dat is de beste garantie op succes.”

Kathleen Maes bij een groep schoolkinderen in Kezakimana.

DE INTERNATIONALE SAMENWERKING VAN CM

Via een duurzame samenwerking deelt CM haar kennis en ervaring met partnerorganisaties in het buitenland. Ze ondersteunt mutualistische bewegingen die ijveren voor een kwaliteitsvolle en toegankelijke gezondheidszorg, gebaseerd op solidariteit.

De ervaring van de Belgische ziekenfondsen werd gebruikt om de eerste afdelingen op te starten in Polen en Burundi. CM Midden-Vlaanderen besteedt 0,7 % van zijn inkomsten aan internationale samenwerking.

De financiële steun maakt het onder meer mogelijk om:

- elke afdeling te steunen bij de oprichting (reservefonds en hulp voor de hulpkas en leningen aan derden)
- de afdelingen te ondersteunen (subsidies op het bedrag van de bijdragen, steun voor de hulpkas en voor de microkredieten). Elk jaar is er minstens één opdracht van technische ondersteuning op het terrein.

WIST JE DAT...

... Koen Crucke peter is van de vzw Projecten Burundi? Onder andere tijdens de Gentse feesten doet Koen een actie ten voordele van onze projecten.

... de projecten in Burundi ook gevolgd werden door een filmploeg? Vanaf 24 november zal Vitaya 'Dokters in Afrika' uitzenden waar de projecten in Burundi in opgenomen zijn.

... ook Plopsaland de vzw sponsort? De centjes die in de wensput worden gegooid, komen terecht bij de vzw.

Meer weten over de vzw Projecten Burundi?

✓ www.projectenburundi.be

“La chaleur humaine speelt er een grote rol”

OOK STAF ROKEGEM, STUDENT GENEESKUNDE, GING DIT JAAR MEE NAAR BURUNDI. DE KWALITEIT VAN DE GEZONDHEIDSZORGEN IS NIET DEZELFDE ALS HIER, DAT KON HIJ METEEN VASTSTELLEN. MAAR TEGELIJK WAS HIJ ONDERSTEBOVEN VAN DE WARME SAMENHANG TUSSEN DE MENSEN.

Staf: “Mijn reizen hadden altijd al iets avontuurlijks maar ik wilde dit jaar iets doen waarbij ik echt contact had met de plaatselijke bevolking. Via een familielid hoorde ik over de vzw Projecten Burundi en ik heb geen moment getwijfeld, zo’n reis was me op het lijf geschreven. En het werd een succes: we bezochten er weeshuizen, gezondheidshuizen, mutualiteiten, kortom het echte Burundi.”

Hoe was je eerste indruk van de gezondheidszorgen daar?

Staf: “Het toedienen van simpele gezondheidszorgen verloopt chaotischer dan hier. Op een bepaald moment hebben we ontwormingspillen uitgedeeld aan een enorme

massa volk. Het is niet de bedoeling dat je meer dan één ontwormingspil neemt, dan krijg je immers maagklachten. We moesten dus een manier vinden om alles ordelijk te laten verlopen.

Aan het dorps hoofd hebben we gevraagd of zij de instructies kon geven aan de patiënten. Uiteindelijk hadden we in een open veld drie grote rijen. Zo konden we toch min of meer controleren of de mensen de pil wel degelijk doorslikten en of ze niet opnieuw kwamen aanschuiven. De drie rijen bleven echter niet lang drie rijen en de mensen kwamen meer en meer rond ons staan in plaats van achter elkaar, geen strak plan dus (lacht). Maar het is toch gelukt.”

Heb je er dingen bijgeleerd?

Staf: “Een reisgenote die studeert voor spoedarts, heeft me getoond hoe ik op een correcte manier longen kan beluisteren. Aan de universiteit krijg je de theorie en je kunt er de zuivere longen van je medestudenten beluisteren. Maar in Burundi heeft mijn reisgenote me laten horen hoe het klinkt als de longen niet zuiver zijn.

We bezochten ook een gezondheidscentrum waar een dienst is voor ondervoede kinderen. Aan de hand van een schema bepaalt men daar of een kind echt ondervoed is, of “gewoon” mager. Ondervoede kinderen hebben heel dunne armen en vochtophopingen in de buikstreek. De

omtrekken van hun armen, hun hoofd, hun buik en hun gewicht worden bijgehouden. Lijden ze aan ondervoeding, dan krijgen ze zakjes voeding toegediend met heel hoge calorische waarden. Als het dan uiteindelijk beter gaat, krijgen ze een levende kip uit het centrum mee naar huis, die vervolgens voor voedsel (eieren) zorgt bij het kind thuis.”

Zou je dit opnieuw doen?

Staf: “Ik ben avontuurlijk van aard. Als ik ooit nog de kans krijg om nog eens mee te gaan naar Burundi, dan zeg ik meteen ja. Waarom? Je hoort vaak over de doorslaggevende “chaleur humaine” en voor een buitenstaander klinkt dat clichématig. Maar het is echt zo.

Hier kijken mensen op straat naar de grond, in Burundi steken de mensen meteen hun hand uit om je te groeten en je vervolgens de drie traditionele omhelzingen te geven, een reflex die ik in België meteen weer moest afleren (lacht).

Natuurlijk viel ik ook op als blanke. Maar afgezien daarvan: je bent er meer een mens dan een nummer, het gaat er veel gemoedlijker aan toe. Het is dan ook een schok om bij terugkeer vast te stellen we in België veel koeler omgaan met mensen die we niet zo goed kennen.”

De mensen hebben er evenveel capaciteiten als hier, alleen krijgen ze de kans vaak niet om er iets mee te doen. Er was een jongen die heel graag Engels wilde leren maar er niet de middelen voor had. Van een straatverkoper heb ik eenvoudige cursus gekocht voor hem, amper 3 euro kostte me dat. Voor mij is 3 euro de prijs van een broodje, voor die jongen was het een tiende van een maandloon.”

Staf Rokegem: “Ik zou het onmiddellijk opnieuw doen.”

VRIJWILLIGER AAN HET WOORD

Greet De Ceukelaire

Een kraambed in Burundi en in België, een wereld van verschil

OOK GREET DE CEUKELAIRE BEZOCHT BURUNDI TWEE KEER. TIJDENS EEN VAN HAAR BEZOEKEN TEKEND ZIE DE OMSTANDIGHEDEN OP VAN EEN BURUNDESE BEVALLING IN EEN GEZONDHEIDSCENTRUM. DE VERGELIJKING MET DE OMSTANDIGHEDEN VAN EEN BEVALLING IN BELGIË MAAKT METEEN DUIDELIJK HOE BELANGRIJK EEN GOED UITGEBOUWD GEZONDHEIDSSYSTEEM IS.

Situering:

Het gezondheidscentrum in Murayi is een mooi gebouw en goed onderhouden. De uitbreiding van het centrum met een materniteit, een verblijf voor zieken, een keuken en een klein mortuarium, werd gebouwd in de jaren '90 met de hulp van de vzw Projecten Burundi uit Oudenaarde en het Belgisch noodhulpfonds.

Sinds een paar jaar is bevallen in Burundi in een gezondheidscentrum gratis, het is een maatregel van de overheid om het aantal sterfgevallen bij de geboorte in te dijken. In Burundi brengt de familie eten naar de zieke of naar de moeder die bevallen is. De jonge moeder ligt op een kamer met 2 bedden. In het 2de bed ligt een vrouw die nog moet bevallen, er zijn geen kinderbedjes.

Wat is je naam?

Karine, ik ben 23 jaar.

Wanneer ben je hier aangekomen?

Zondagavond 12 augustus, ik ben te voet gekomen om hier te wachten tot de bevalling zou beginnen.

Was je vooraf op controle geweest in het gezondheidscentrum?

Ja, 4 keer (de meeste moeders komen 3 keer).

Was je bang?

Een beetje, ik wist niet goed wat ik kon verwachten. Het is mijn eerste kindje.

Wanneer is je kindje geboren?

Deze nacht, er was een verpleegkundige aanwezig.

Hoe gaat het kindje heten?

Pacifique, mijn man en ik kozen deze naam voor een jongen.

Was papa aanwezig vannacht?

Nee, hij is vanmorgen al langsgelkomen en is nu naar huis om alles klaar te maken voor mijn thuiskomst.

Wanneer en hoe ga je naar huis?

Ik ga vanmiddag te voet met mijn kindje naar huis. Het is 4 km, maar mijn schoonmoeder stapt mee.

Krijg je hulp thuis?

Mijn man zal een paar dagen koken en mijn schoonmoeder helpt ook.

Situering:

De mama ligt op een eenpersoonskamer met badkamer en er is een kinderbedje in de kamer aanwezig. Omdat het kindje wat lichttherapie nodig heeft, ligt het bijna naakt op een lichtgevend matrasje in dat bedje. De mama krijgt 3 maaltijden per dag, ze vindt het eten oké, maar weinig groenten. Dit eten is in de dagprijs van de kamer inbegrepen. De kamer is meer dan dubbel zo groot als de kamer in Burundi waar 2 bedden stonden.

De mama zorgt zelf voor de kleding van de baby, voor de verzorging is er materiaal aanwezig.

Wat is je naam?

Liesbeth, ik ben bijna 27 jaar

Wanneer ben je hier aangekomen?

donderdagavond rond 4 uur (21 februari), ik verloor vruchtwater en dan moet je naar het ziekenhuis.

Was je vooraf op controle geweest in het ziekenhuis?

Ja, elke maand en de laatste maand om de week vanwege verhoogde bloeddruk

Was je bang?

Niet echt. Ik was goed voorbereid, er waren 2 voorbereidende vergaderingen in het ziekenhuis waarbij veel uitleg werd gegeven en ook een bezoek van de materniteit werd voorzien.

Wanneer is je kindje geboren?

In de nacht van donderdag op vrijdag, net voor 00uur, er was een gynaecoloog en vroedvrouw bij de bevalling, omdat de bevalling zo lang op zich liet wachten en ik uitgeput geraakte kreeg ik nog een epidurale verdoving. Mijn kindje is nu 3,5 dagen

Hoe gaat het kindje heten?

Finn, een idee van mijn man en ik vind het leuk. We wisten dat het een jongen zou worden.

Was papa aanwezig bij de bevalling?

Ja hoor, hij heeft me gebracht met de wagen en was er de hele tijd, bijna 20 uur, hij wist niet hoe lang het zou duren en bleef het liefste bij mij.

Wanneer en hoe ga je naar huis?

Ik ga deze namiddag met de auto naar huis, mijn man haalt me op, het is ongeveer 10 km rijden.

Krijg je hulp thuis?

Mijn man zal me helpen zoveel als hij kan maar hij is zelfstandige en kan dus niet zo veel thuis zijn. Mijn moeder en andere familieleden zullen regelmatig helpen en de eerste dagen komt er ook een vroedvrouw langs om te controleren of het goed gaat met mij en de baby.

